

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 247-1895)

Originalt emne

Aldersdomsunderstøttelse

Aldersdomsunderstøttelse/Aldersdomsunderstøttelse i Almindelighed

Foreninger

Foreninger/Købstdadsforeningen

Uddrag fra byrådsmødet den 15. august 1895 - side 4

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 247-1895)

I Mødet den 11te f. M. indkom der for Byraadet følgende Cirkulære af 8de f. M. fra Bestyrelsen for den danske Købstadforening til Byraadene og Kommunalbestyrelserne i Handelspladserne:

"Da Bestyrelsen er betænkt paa at bringe under Debat paa det Møde af Købstadforeningens Repræsentanter, som agtes afholdt i det kommende Efteraar, Spørgsmaalet om Aldersdomsunderstøttelseslovens Betydning for Kommunerne og dens Virkemaade i Aarene 1892-94, og det vil være nødvendigt, for at en frugtbar Forhandling kan finde Sted, at have tilstede det fornødne faktiske Grundlag, tillader Bestyrelsen sig herved at anmode de ærede Byraad og Kommunalbestyrelser i Handelspladserne om inden 15de August d. Aa. velvilligst at ville tilstille Foreningens Sekretær, Overretssagfører J. B. Møldrup, Kongens Nytorv Nr. 13, Kjøbenhavn K., Oplysning om følgende Punkter:

1. Hvor stort et Beløb har Kommunen udredet i Aldersdomsunderstøttelse i hvert af Aarene 1892, 1893 og 1894?
2. Hvor meget har i hvert af de samme Aar de almindelige Fattigudgifter beløbet sig til?

Hvilket Beløb udgør dette pr. Individ af Kommunens Befolkning?

3. Hvor meget beløb de almindelige Fattigudgifter sig til i hvert af Aarene 1889, 1890 og 1891? Hvilket Beløb udgjorde dette pr. Individ af Kommunens Befolkning?

4. Hvor mange have i 1892-94 erholdt Alderdomsunderstøttelse, og hvor meget er der gennemsnitlig ydet til a) Familier og b) enlige Personer?

5. Hvor mange af de understøttede vare hjemmehørende i Kommunen, og hvor mange vare hjemmehørende andetsteds? Hvor meget udgjorde det til de sidstnævnte udgivne Beløb i hvert af Aarene?

6. Er man i det hele tilfreds med det Princip, hvorpaa Loven hviler, i hvilken Henseende særlig fremhæves:

a) Er man tilfreds med det frie Skøn over, hvad der i hvert enkelt Tilfælde skal ydes, eller vilde det være at foretrække, at der fattes en fast Takst for, hvad enhver, der fyldestgør de almindelige Trangsbetinger, har Ret til at fordre?

b) Bør Aldersgrænsen 60 Aar skydes længere ud?

c) Bør der gives nøjere Regler, særlig i Retning af Værdigheden?

d) Kan der gøres noget - og hvad da - for at forhindre, at Loven svækker den almindelige Velgørenhed og den enkeltes Stræben efter at spare sammen til de gamle Dage?

e) Er der Grund til at fastholde Bestemmelsen om, at Opholdskommunen skal bære Fjerdedelen af den Understøttelse, som tilstaas andetsteds hjemmehørende?"

I Anledning heraf vedtog man i ovennævnte Møde at indhente de fornødne Oplysninger hos Udvalgene for Alderdomsunderstøttelse og for Fattigvæsenet, idet man derhos opfordrede disse Udvalg til at ledsage disse Oplysninger med de Ytringer, som det foreliggende Cirkulære i øvrigt maatte give Anledning til.

I Besvarelse heraf forelaa der følgende Skrivelse fra Udvalget for Alderdomsunderstøttelse af 12te d. M.:

"De i medfølgende Skrivelse fra Købstadforeningen af 8de f. M. fremsatte Spørgsmaal vedrørende Alderdomsunderstøttelsen under Punkt 1, 4 og 5 maa besvares saaledes:

ad 1. Alderdomsunderstøttelsen (det Beløb, som Staten tager Part i) har udgjort for 1892 „, 31,713 Kr. 61 Ø.

1893 .. 43,119 Kr. 39 Ø.

1894 .. 49,306 Kr. 79 Ø.

ad 4. 490 Hovedpersoner have erholdt Alderdomsunderstøttelse i 1892-94.

Gennemsnitsunderstøttelsen for nævnte Aar har været:

i 1892

for Familier ca. 146 Kr.

for enlige Personer ca. 89 Kr.

i 1893

for Familier ca. 179 Kr.

for enlige personer ca. 105 Kr.

i 1894

for Familier ca. 177 Kr.”

for enlige Personer ca. 112 Kr.

Der gøres opmærksom paa, at med Hensyn til de i Asylet optagne er den takstmæssige Betaling lagt til Grund, samt at en Del af Personerne kun have nydt Understøttelse en kort Tid af Aaret, bl.a. fordi de ere døde eller kun have været trængende til midlertidig Understøttelse eller først have meldt sig i Aarets Løb, af hvilken Grund Gennemsnitstallene viste sig noget mindre end ellers vilde være Tilfældet.

ad 5. Af de understøttede vare 375 forsørgelsesberettigede i Aarhus og 115 andetsteds. Understøttelsen til andetsteds hjemmehørende har udgjort:

1892 ... 5960 Kr. 5 Ø.

1893 ... 7305 Kr. 25 Ø.

1894 ... 9341 Kr. 28 Ø.

Med Hensyn til Punkt 6 tillader Udvalget sig at udtale:

Det frie Skøn over, hvad der i hvert enkelt Tilfælde skal ydes, kan næppe siges at have forvoldt større Ulæmper. Ved Lovens Udførelse i Livet var man maaske nok tilbøjelig til at have anset det for heldigst, at der af Lovgivningen havde været givet Takster som

Rettesnor; men naar henses til, at der, selv om Takster fastsættes, dog formentlig vil være saa mange forskellige Hensyn at tage i Betragtning, at et vist frit Skøn ikke vil kunne udelades, forekommer det ikke Udvalget, at der er Grund til at foreslaa Forandring i den nuværende Ordning. I de større Kommuner har der ogsaa efterhaanden udviklet sig visse Regler, særlig i Henseende til Understøttelsernes Maksimum, og disse, hvorom forskellige af de større Kommuner jo i sin Tid konfererede, synes at være ganske praktiske.

Gaves der faste Takster, maatte disse formentlig for ikke at overbebyrde Kommunerne eller Staten sættes saa lavt, at mangfoldige trængende vilde staa sig daarligere derved end ved den nuværende Ordning, og selv med nok saa mange Takster maatte Skønnet altid komme til at spille en betydelig Rolle.

Aldersgrænsen 60 Aar maa Udvalget anse for passende.

Med Hensyn til Reglerne for den understøttedes Værdighed, da findes der vel nok nu en eller anden af de understøttede, der paa Grund af Drikfældighed ikke just kan betegnes som værdig trængende, uden at han derfor kan udelukkes i Henhold til Lovens § 2 b. Her vil Udvalget benytte Lejligheden til at udtale sig om Betingelsen "Ikke modtaget Fattighjælp de sidste 10 Aar". Det er undertiden fremført, at denne Bestemmelse maatte forandres hen til "Ikke modtaget urefunderet Fattighjælp de sidste 10 Aar", og der har formentlig ogsaa været fremsat et Privat Lovforslag med denne Ændring. Udvalget maa anse en saadan Forandring i høj Grad uheldig. Nu indeholder Loven en stærk Opfordring til at undgaa Fattigvæsenet, og den fattige vil anstrænge sig herfor; og er han ikke i Stand til selv at skaffe sig det nødvendige, vil han mangan Gang blive støttet af Børn, private og Foreninger, og denne Støtte vil saa meget lettere blive ydet, som det kun drejer sig om Hjælp en bestemt begrænset Tid. Forandres Bestemmelsen, vil den fattige leve i Haabet om at kunne tilbagebetale Hjælpen, et Haab, som mangan fattig har haft, men, som Erfaringen har vist, sjældent opfyldes. Bestemmelsens Forandring vil være uheldig i enhver Henseende.

Ganske vist svækker Loven noget den almindelige Velgørenhed, og det kan maaske ogsaa befrygtes, at den vil svække den enkeltes Stræben efter at spare sammen til de gamle Dage; men dette kan efter Lovens Formaal næppe være anderledes; Udvalget er imidlertid tilbøjeligt til at tro, at det ikke er i den Grad, som det undertiden anføres.

Principaler, som i det hele taget ville støtte gamle, veltjente Arbejdere, slaa af Hensyn til Alderdomsloven næppe Haanden helt af saadanne, om Understøttelsen naturlig kan blive noget mindre, netop paa Grund af, at Trangen nu ikke vil være saa stor, og de Udvalg, der

have med Fastsættelsen af Understøttelsen at gøre, ville vistnok som Regel se bort fra slig Hjælp. Med Hensyn til de selverhvervede Kapitaler vil det næppe heller kunne være anderledes, at der ikke helt kan ses bort fra disse; men ligesom Ministeriet jo har udtalt, at mindre Kapitaler ikke udelukke fra Understøttelse, saaledes har Kommunerne ved det frie Skøn det dog altid noget i sin Magt at tage et større eller mindre Hensyn til, hvad vedkommende har sammensparet sig ved sin Stræbsomhed og Sparsommelighed.

Bestemmelsen om, at Opholdskommunen bærer 1/4 af den Understøttelse, der tiltaas andetsteds hjemmehørende, tør man under Hensyn til, at der derved dog haves nogen Garanti for, at Opholdskommunen ikke bevilger for meget af andre Kommuners Midler, ikke foreslaa hævet; men den er af de Bestemmelser, der medføre Udgift for de større Kommuner. Medens der i 1893 her understøttedes 74 andetsteds hjemmehørende, gaves der til andre Kommuner kun Refusion for 20 her hjemmehørende; i 1894 var Forholdet henholdsvis 97 og 23, af hvilke sidste kun 7 havde Ophold i Landkommuner, medens de her boende fremmede for den langt overvejende Del vare hjemmehørende i Landkommuner.

Til nærmere Belysning af de i saa Henseende uheldige Forhold for de større Købstæder skal fremdeles anføres, at medens der af de i 1893 tilgaaede andetsteds hjemmehørende alderdomsunderstøttede, hvis Antal var 20, vare 12, der forinden have nydt Understøttelse i andre Kommuner, bortflyttede der kun fra Aarhus 1 af denne Bys egne. I 1894 var Forholdet lignende, 35 ny andetsteds forsørgelsesberettigede, hvoraf 17 tidligere havde nydt Alderdomsunderstøttelse andetsteds, medens 3 af Aarhus egne bortflyttede.

En Skrivelse fra Fattigudvalget af 17de d. M. lader man derhos følge."

Nysnævnte Skrivelse fra Udvalget for Fattigvæsenet er saalydende:

"Hoslagte Skrivelse fra Købstadforeningen af 8de ds. tilstilles herved det ærede Udvalg til videre Foranstaltning, idet man besvarer de Fattigvæsenet vedrørende Spørgsmaal 2 og 3 saaledes:

ad 2. Fattigudgifterne have udgjort:

1892 ... 112,363 Kr. 60 Ø.

1893 ... 104,560 Kr. 28 Ø.

1894 ... 102,697 Kr. 64 Ø.

der er opgjort pr. Individ:

1892 ... 3 Kr. 27 Ø.

1893 ... 2 Kr. 96 Ø.

1894 ... 2 Kr. 83 Ø.

ad 3. Fattigudgifterne have udgjort:

1889 ... 84,538 Kr. 31 Ø.

1890 ... 98,630 Kr. 12 Ø.

1891 .. 104,707 Kr. 74 Ø.

der vil blive pr. Individ:

1889 ... 2 Kr. 70 Ø.

1890 ... 3 Kr. 5 Ø.

1891 ... 3 Kr. 14 Ø.

Idet Byraadet fandt at kunne tiltræde de fra Udvalgene saaledes modtagne Udtalelser og intet havde at føje til disse, vedtog man til Besvarelse af det fremkomne Cirkulære at sætte Købstadforeningen i Kundskab om sammes Indhold.

